

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátu složeném z předsedy Ing. Mgr. Martina Jakuba Bruse a soudců JUDr. Jiřího Derfla a JUDr. Martiny Vernerové ve věci

žalobce: **H. D. V.**, narozen X,
státní příslušnost Vietnamská socialistická republika,
v ČR potenciálně bytem X,
zastoupen Mgr. Vratislavem Polkou, advokátem,
sídlem Vinohradská 1233/22, 120 00 Praha 2,

proti
žalovanému: **Ministerstvo zahraničních věcí**,
sídlem Hradčanské náměstí 101/5, 118 00 Praha 1,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 7. 2020, č. j. 306593/2020-VO,

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 7. 2020, č. j. 306593/2020-VO, jímž žalovaný na základě žalobcovy žádosti o nové posouzení důvodů neudělení krátkodobého víza podle § 180e odst. 6 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) shledal, že rozhodnutí Velvyslanectví České republiky v Hanoji ze dne 7. 1. 2020 ve věci žalobcovy žádosti o Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

udělení víza č. X je v souladu s § 20 odst. 5 písm. e) zákona o pobytu cizinců. Důvodem neudělení krátkodobého víza bylo obcházení zákona o pobytu cizinců žalobcem tím, že žalobce účelově uzavřel manželství s N. S., občankou České republiky, s cílem získat vízum k pobytu na území České republiky.

Žaloba

2. Žalobce uvedl v žalobě, že napadené rozhodnutí je nezákonné a vzhledem k okolnostem případu rovněž nepřezkoumatelné, přičemž nepřezkoumatelnost rozhodnutí spatřoval žalobce v tom, že napadené rozhodnutí neobsahuje logicky uspořádané úvahy poskytující oporu závěru, že došlo ze strany žalobce k účelovému uzavření manželství s cílem získat vízum k pobytu na území České republiky. Nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí spatřoval žalobce dále v tom, že nebylo vypořádáno odvolání žalobce v té části, která se týkala neudělení víza dle § 20 odst. 5 písm. f) zákona o pobytu cizinců z důvodu podvodného jednání žalobce. V rozhodnutí Velvyslanectví České republiky v Hanoji byly uvedeny dva důvody pro neudělení víza, a to dle § 20 odst. 5 písm. e) zákona o pobytu cizinců – účelové manželství, a dle § 20 odst. 5 písm. f) zákona o pobytu cizinců – podvodné jednání. Odvolání žalobce směřovalo proti celému výroku prvostupňového rozhodnutí. V napadeném rozhodnutí je uveden již jen důvod dle § 20 odst. 5 písm. e) zákona, aniž by však bylo patrné, jak se žalovaný vypořádal s druhým důvodem uvedeným v prvostupňovém rozhodnutí.
3. Nezákonnost napadeného rozhodnutí spatřoval žalobce v tom, že rozhodnutí bylo vydáno na základě zcela nedostatečně zjištěného stavu věci v rozporu s principem materiální pravdy zakotveným v § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), když nebylo prokázáno podezření správního orgánu o tom, že by se jednalo o účelové manželství sledující zisk pobytového oprávnění, přičemž napadené rozhodnutí výrazně zasahuje do práva žalobce a jeho manželky na respektování soukromého života. Důkazní břemeno ohledně prokázání účelovosti manželství leží na správním orgánu, nikoli na žalobci. Oba správní orgány odkazovaly na okolnosti, jež vytváří pochybnosti ohledně manželství žalobce, avšak pominuly jiné okolnosti, které existenci vztahu, jeho intenzitu a charakter potvrzovaly. Dle žalobce v daném případě platí materiálně právní princip „v pochybnostech ve prospěch“ či „in dubio pro libertate“, pročež měly správní orgány rozhodnout ve prospěch žalobce.
4. Napadené rozhodnutí považuje žalobce za nezákonné i z toho důvodu, že nebyla dodržena zákonná lhůta pro vydání rozhodnutí, a to 14 dnů od podání žádosti, a nebylo žalobci umožněno seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí.
5. Žalobce poukázal na článek 5 odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. 4. 2004, o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států (dále jen „směrnice 2004/38/ES“), dle kterého je po rodinných příslušnících vyžadováno pouze vstupní vízum, a členské státy poskytnou těmto osobám všechny prostředky, aby jim usnadnily získání nezbytných víz.
6. Žalobce si je vědom toho, že dle § 168 zákona o pobytu cizinců se na řízení dle § 180e nepoužije část druhá a třetí správního řádu, z čehož žalobce dovozuje, že je možno na předmětné řízení aplikovat část první správního řádu, kdy rozhodnutí by mělo být mimo jiné v souladu se zásadou proporcionality, avšak správní orgány se vůbec nevypořádaly s otázkou přiměřenosti rozhodnutí, jak pokud jde o zásah do sféry samotného účastníka, tak i pokud jde o zásah do sféry jeho manželky.

Vyjádření žalovaného k podané žalobě

7. Žalovaný ve svém písemném vyjádření k podané žalobě navrhl zamítnutí žaloby pro nedůvodnost. Žalovaný je přesvědčen, že napadené rozhodnutí je přezkoumatelné a zákonné, přičemž závěr o naplnění důvodu pro neudělení víza z důvodu obcházení zákona tím, že žalobce účelově uzavřel manželství, byl prokázán a má oporu ve vízovém spisu.

Ústní jednání soudu

8. K soudnímu jednání konanému dne 16. 8. 2022 se právní zástupce žalobce bez omluvy nedostavil. Soud zjistil, že předvolání k jednání bylo doručeno právnímu zástupci žalobce prostřednictvím datové schránky dne 25. 7. 2022, přičemž zástupce žalobce byl v předvolání poučen, že soud může věc projednat a rozhodnout v nepřítomnosti zástupce žalobce v případě, že se zástupce nedostaví k jednání a ani včas nepožádá o odročení jednání. Soud proto v souladu s § 49 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) věc projednal a rozhodl v nepřítomnosti zástupce žalobce.
9. Pověřená pracovnice žalovaného při tomtéž soudním jednání odkázala na písemné vyjádření k žalobě a zdůraznila, že se žalovaný neztotožňuje s námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí. Žalobce argumentoval, že odůvodnění napadeného rozhodnutí nesplňuje náležitosti dle § 68 odst. 3 správního řádu, avšak § 168 odst. 1 zákona o pobytu cizinců vylučuje aplikaci druhé a třetí části správního řádu na řízení o novém posouzení důvodů neudělení víza, stejně tak jako na prvostupňové řízení u Velvyslanectví České republiky v Hanoji. Ve správním řízení byly zohledněny všechny zjištěné skutečnosti, přičemž bylo prokázáno, že manželství žalobce bylo uzavřeno účelově. Za takové situace nemohlo dojít k zásahu do soukromého a rodinného života žalobce a jeho manželky. Rozhodnutí Velvyslanectví České republiky v Hanoji i napadené rozhodnutí žalovaného byly vydány v zákonných lhůtách. Co se týče žalobní námitky, že žalobci nebylo umožněno seznámit se s obsahem správního spisu, tato námitka dle žalovaného rovněž není důvodná, když žalobce měl možnost požádat o kopii vízového spisu, čehož nevyužil. V následném řízení o novém posouzení důvodů neudělení víza měl žalovaný možnost nahlížet do správního spisu prostřednictvím svého právního zástupce přímo u žalovaného, čehož rovněž nevyužil.

Posouzení věci soudem

10. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v řízení vedeném podle části třetí prvního dílu hlavy druhé s. ř. s., která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a § 75 odst. 2 věty první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu, a to pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během lhůty třiceti dnů po oznámení napadeného rozhodnutí dle § 172 odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud přihlídnout k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

11. Na tomto místě soud předesílá, že po přezkoumání skutkového a právního stavu, po prostudování obsahu předloženého správního spisu a po uskutečněném ústním jednání dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
12. Soud se nejprve zabýval námitkami, které se týkaly nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí, k čemuž soud uvádí, že na rozhodnutí o žádosti o nové posouzení důvodů neudělení krátkodobého víza nelze klást nároky obsažené v § 68 odst. 3 a § 89 správního řádu, což plyne zejména z § 168 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, jenž vylučuje aplikaci druhé a třetí části správního řádu na v něm uvedená řízení. Tato skutečnost nicméně neznamená, že by rozhodnutí nemuselo být dostatečně odůvodněno. Nejvyšší správní soud například v rozsudku ze dne 21. 12. 2011, č. j. 5 Ans 5/2011-221, uvedl, že *„povinnost správního orgánu sdělit neúspěšnému žadateli důvody neudělení víza odpovídá nárokům, které jsou na postup správního orgánu kladeny v souvislosti s povinností respektu k ústavou zaručeným právům a zákazem diskriminace a libovůle při výkonu zákonem svěřené působnosti. Neúspěšný žadatel má legitimní právní zájem na tom, aby mu byly důvody neudělení víza sděleny. Toto sdělení totiž může mít zásadní význam pro jeho další úvahy o tom, zda lze shledané nedostatky odstranit před případným podáním nové žádosti o udělení víza. Citované ustanovení je navíc třeba vykládat v tom směru, že cizinci (...) musely být oznámeny nejen právní důvody neudělení víza, ale i konkrétní skutkové důvody a okolnosti, které vedly správní orgán k závěru, že je naplněn některý z důvodů pro neudělení víza (...).“* Nárok na informaci o důvodech neudělení víza se rovněž analogicky uplatní i na informaci o výsledku nového posouzení důvodů neudělení víza, protože žádost o nové posouzení důvodů neudělení víza je specifickým opravným prostředkem, na jehož základě správní orgán znovu posuzuje, zda byly naplněny důvody pro neudělení víza (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2013, č. j. 9 As 92/2013-41).
13. Žalobce namítal, že napadené rozhodnutí neobsahuje logicky uspořádané úvahy poskytující oporu závěru ohledně naplnění důvodu pro neudělení víza z důvodu účelově uzavřeného manželství. Soud považuje uvedenou námitku za příliš obecnou a neurčitou, když není zřejmé, co konkrétně vytýká žalobce napadenému rozhodnutí, které obsahuje vícero úvah týkajících se vztahu žalobce a jeho manželky.
14. Takovéto obecné námitky nemají kvalitu žalobních bodů, neboť žalobce je povinen vylíčit, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl správní orgán vůči němu dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž je povinen ozřejmit svůj právní názor na to, proč se má jednat o nezákonnost. Právní názor na věc se přitom nemůže spokojit toliko s obecnými odkazy na určitá ustanovení zákona bez souvislosti se skutkovými výtkami (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005-58). Obdobně např. v rozsudku ze dne 17. 2. 2006, č. j. 8 Azs 134/2005-44, Nejvyšší správní soud konstatoval, že za žalobní body nelze považovat ani prostý výčet paragrafů správního řádu, které údajně žalovaný porušil, ani jejich parafrázi bez jakékoliv specifikace.
15. Výše zmíněnou neurčitou námitku nepřezkoumatelnosti tudíž nelze vypořádat jinak než obecným způsobem. Soud proto konstatuje, že po prostudování napadeného rozhodnutí dospěl k závěru, že rozhodnutí je přezkoumatelné a jeho odůvodnění je v souladu s výše citovaným rozsudkem Nejvyššího správního soudu. Žalovaný popsal skutkový stav, ze kterého vycházel, specifikoval právní úpravu, kterou k rozhodnutí ve věci použil, vypořádal se s námitkami žalobce a rozvedl úvahy, kterými byl veden při vydání žalobou napadeného rozhodnutí.

16. Co se týče žalobní námitky nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí z důvodu, že se žalovaný v napadeném rozhodnutí nijak nevyjádřil k důvodu pro neudělení víza dle § 20 odst. 5 písm. f) zákona o pobytu cizinců – podvodné jednání žalobce, když tento důvod shledalo Velvyslanectví České republiky v Hanoji, soud uvádí, že z napadeného rozhodnutí je zřejmé, že jako důvod pro neudělení víza bylo shledáno obcházení zákona o pobytu cizinců uzavřením manželství s cílem získat vízum k pobytu na území České republiky, což byl dostatečný důvod k tomu, aby žalobcova žádost o vízum byla zamítnuta. Žalobci lze přisvědčit, že žalovaný se v napadeném rozhodnutí skutečně nevyjádřil k důvodu pro neudělení víza dle § 20 odst. 5 písm. f) zákona o pobytu cizinců – podvodné jednání žalobce, přičemž by jistě bylo žádoucí, aby se k této otázce žalovaný vyjádřil, nicméně soud nepovažuje napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné. Lze předpokládat, že žalovaný buď neshledal tento další důvod pro neudělení víza za naplněný, nebo nepovažoval za potřebné blíže se tímto dalším důvodem pro neudělení víza zabývat za situace, kdy podle něj byl prokázán důvod pro neudělení víza dle § 20 odst. 5 písm. e) zákona o pobytu cizinců – účelové manželství. Za takové situace bylo v podstatě nadbytečné zabývat se dalším důvodem pro neudělení víza. Uvedeným postupem žalovaného nevznikla žalobci žádná újma.
17. K žalobní námitce nedostatečně zjištěného skutkového stavu a rozporu napadeného rozhodnutí se zásadou materiální pravdy soud ve shodě s žalobcem uvádí, že pokud správní orgán hodlá zamítnout žádost z důvodu obcházení zákona účelovým uzavřením manželství, tíží jej v tomto směru důkazní břemeno. Správní orgán tedy musí prokázat úmysl žadatele obejít uzavřením sňatku zákon o pobytu cizinců a úmysl nevést společný manželský život. Občan EU a jeho rodinný příslušník přitom nemusí dokazovat opravdovost uzavřeného manželství a postačí, pokud doloží vznik manželství. Tím zásadně dochází ke vzniku nároku na pobytové oprávnění. V případě existence pochybností o tom, zda manželství bylo uzavřeno účelově, či nikoliv, má správní orgán povinnost rozhodnout *in favorem matrimonii*, tj. ve prospěch manželství (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 12. 2015, č. j. 4 Azs 228/2015-40, bod 61, a ze dne 14. 12. 2020, č. j. 3 Azs 380/2019-53, bod 15 a zde citovanou judikaturu).
18. Žalobce namítal, že oba správní orgány odkazovaly na okolnosti, jež vytváří pochybnosti ohledně manželství žalobce, avšak pominuly jiné okolnosti, které existenci vztahu, jeho intenzitu a charakter potvrzovaly. Uvedenou žalobní námitku považuje soud za velmi neurčitou, když zejména není z námitky zřejmé, jaké konkrétní skutečnosti svědčící ve prospěch opravdovosti manželství správní orgány nezohlednily. Soud na tomto místě směrem k žalobci připomíná, že dle § 75 odst. 2 s. ř. s. soud přezkouvává napadené výroky rozhodnutí v mezích žalobních bodů. Je tedy na žalobci, aby patřičně nastavil rámec přezkumu a uvedl, v čem je rozhodnutí správního orgánu nesprávné, resp. nezákonné. V tomto ohledu je nutno odkázat na názor rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu vyslovený v rozsudku ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78, ve kterém se uvádí, že „*správní soudnictví je ovládáno zásadou dispoziční a koncentrační; od žalobce, který vymezuje hranice soudního přezkumu, se tedy oprávněně žádá procesní zodpovědnost. Soud za něj nesmí nabrazovat jeho projev vůle a vyhledávat na jeho místě vady napadeného správního aktu. (...) Jestliže žalobní bod těmto požadavkům vyhovuje, je projednání způsobilý v té míře obecnosti, v níž je formulován, a případně – v mezích této formulace – v průběhu řízení dále doplněn. K tomu je ale třeba dodat, že míra precizace žalobních bodů do značné míry určuje i to, jaké právní ochrany se žalobci u soudu dostane. Čím je žalobní bod – byť i vyhovující – obecnější, tím obecněji k němu může správní soud přistoupit a posuzovat jej. Není naprosto namístě, aby* Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

soud za žalobce spekulativně domýšlel další argumenty či vybíral z reality skutečnosti, které žalobu podporují. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by funkci žalobcova advokáta.“

19. Soud nepovažuje předmětnou žalobní námitku, že nebyly zohledněny skutečnosti ve prospěch opravdovosti manželství žalobce, za důvodnou. Z rozhodnutí Velvyslanectví České republiky v Hanoji je zřejmé, že byly brány v úvahu nejen zjištěné nesrovnalosti ve výpovědích žalobce a jeho manželky, nýbrž byly zohledněno, že v řadě otázek se žalobce s manželkou shodl. Konkrétně je v rozhodnutí uvedeno, že *„pár se shodl na okolnostech seznámení, kdy se poprvé setkali ještě jako děti v domě bratrance žadatele ve Vietnamu, později v roce 2016 jim tentýž bratranec pan T. D. V. opět zprostředkoval seznámení na dálku přes Facetime. Přestože se manželé shodli i v řadě dalších otázek, v rámci pohovorů vyplynuly některé zásadní nesrovnalosti a rozpory ve výpovědích, předložené dokumentaci a vzájemných výpovědích, a také vzájemná neznalost druhého partnera a jeho zázemí.“* Ve prospěch manželství bylo dále Velvyslanectvím České republiky v Hanoji zohledněno částečně společné kulturní zázemí manželů, když manželka žalobce má vietnamského otce. Citovaná část odůvodnění rozhodnutí svědčí o tom, že bylo bráno v úvahu, že v řadě otázek se účastníci shodli, ovšem neshody mezi účastníky byly tak zásadní, že to vedlo Velvyslanectví České republiky v Hanoji k závěru o účelově uzavřeném manželství. Soud shledal, že rovněž žalovaný v napadeném rozhodnutí bral v úvahu, že v některých otázkách se žalobce shodl se svou manželkou, a to například, že se poprvé fyzicky setkali již v dětství, v dospělosti navázali kontakt v roce 2016 prostřednictvím sociální sítě Facetime, přičemž fyzicky se setkali až u příležitosti svatby, manželka žalobce přijela do Vietnamu s tetou a bratrancem, aniž by o tom žalobce věděl, letenku platila teta žalobce atd. (viz strana 3 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
20. Podle § 20 odst. 5 písm. e) zákona o pobytu cizinců *„cizinci, který žádá o krátkodobé vízum jako rodinný příslušník občana Evropské unie a sám není občanem Evropské unie a hodlá doprovázet občana Evropské unie na území nebo následovat občana Evropské unie, který na území pobývá, se krátkodobé vízum neudělí, jestliže se dopustil obcházení tohoto zákona s cílem získat vízum k pobytu na území, zejména pokud účelově uzavřel manželství (...).“*
21. Pokud jde o pojem účelově uzavřeného manželství, soud uvádí, že relevantní právní úprava obsažená v zákoně o pobytu cizinců vychází z práva Evropské unie, když zákon o pobytu cizinců provádí směrnici 2004/38/ES. Při posuzování účelovosti manželství je tedy třeba dbát toho, aby citované ustanovení § 20 odst. 5 písm. e) zákona o pobytu cizinců bylo vykládáno eurokonformně, přičemž je vhodné přihlížet i k právně nezávazným aktům orgánů Evropské unie (*soft law*) poskytujícím bližší interpretační rámec (srov. bod 28 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 11. 2017, č. j. 7 Azs 326/2017-21, a tam citovanou judikaturu). V případě posuzování účelovosti sňatku se jedná především o rezoluci Rady ze dne 4. 12. 1997, 97/C 382/01, o opatřeních, která je třeba přijmout pro potírání účelových manželství (dále jen „rezoluce Rady 97/C 382/01“), sdělení Komise č. COM (2009) 313 final a sdělení Komise č. COM (2014) 604 final spolu s příručkou pro účelové sňatky, jež je jeho přílohou (uvedené dokumenty jsou dostupné na <https://eur-lex.europa.eu/>).
22. Při hodnocení účelovosti manželství tak lze vycházet z indikativních kritérií, která jsou stanovena shora uvedenými prameny evropského *soft law*. Podstatnými indiciemi

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

svědčícími o účelovosti jsou podle čl. 2 rezoluce Rady 97/C 382/01 zejména skutečnosti, že „není udržováno manželské soužití; chybí společné přispívání k odpovědnostem vyplývajícím z manželství; manželé se nikdy před sňatkem neviděli; manželé se neshodnou při uvádění svých osobních údajů, důležitých osobních informací či informací o průběhu prvé schůzky; manželé nehovoří společným jazykem; sňatku předcházelo předání finanční částky; některý z manželů v minulosti uzavřel účelový sňatek nebo se dopustil porušení předpisů o pobytu cizinců.“ Prokazování účelovosti proto musí být nutně založeno na zjištění okolností provázejících seznámení obou snoubenců, jejich svatbu a následný život (srov. body 22 a 27 rozsudku NSS ze dne 2. 10. 2013, č. j. 1 As 58/2013-43).

23. Soud shledal, že žalovaný postupoval řádně v souladu s výše zmiňovanými předpisy práva Evropské unie a judikaturou Nejvyššího správního soudu. V prvním odstavci odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedl žalovaný výčet předpisů práva Evropské unie, ze kterých vycházel, a následně se zabýval jednotlivými indikativními kritérii pro posouzení účelovosti manželství. Žalovaný shledal, že „nelze konstatovat, že by žadatel bez problémů získal právo pobytu sám. Žadatel nikdy necestoval do zemí EU. Žadatel sice předložil dokumenty dokládající práci prodejce ve společnosti Hai Cuong, avšak tuto činnost vykonává neoficiálně, neboť chybí kniha sociálního pojištění, která je dle vietnamské legislativy pro každého zaměstnance povinná.“ Dále žalovaný uvedl, že „nelze konstatovat, že pár byl před sňatkem v dlouhodobém vztahu. Pár se sice měl vidět již v dětském věku, avšak v dospělém věku pár navázal kontakt až v roce 2016 prostřednictvím internetu díky zprostředkování společným příbuzným a fyzicky se setkal až u příležitosti svatby. Pár nepřijal žádný dlouhodobý právní či finanční závazek.“ V další části odůvodnění napadeného rozhodnutí se žalovaný věnoval setkání žalobce s manželkou v dětství, navázání kontaktu v dospělosti a příjezdu manželky žalobce na svatbu do Vietnamu, na čemž se žalobce s manželkou shodli (viz výše). Následně žalovaný upozornil, že manželství bylo registrováno ve Vietnamu dne 25. 10. 2018, přičemž manželé se rozcházejí ohledně času a místa následné oslavy. Zatímco manželka žalobce uvedla, že hostina se konala ve stejný den jako registrace sňatku, žalobce uvedl, že hostina se konala později, a to den před odletem manželky žalobce z Vietnamu. Dále žalovaný uvedl, že neshoda panuje i ohledně svatebních darů, kdy dle žalobce nedostali manželé žádné dary ani tradiční obálky s penězi, zatímco manželka žalobce uvedla, že pár dostal především peníze – asi 10 000 (měna neuvedena – poznámka soudu). Žalovaný upozornil dále, že manželé nemají žádné společné fotografie ze svatební hostiny, což vysvětlují rozdílně, když žalobce uvedl, že žádné fotky nepořídili, jelikož byli tak šťastní, že zapomněli fotografie udělat, zatímco manželka žalobce uvedla, že fotografie pořídila, ale rozbil se jí mobil, proto nemá fotografie k dispozici. Dále žalovaný poukázal v napadeném rozhodnutí, že každý z manželů uvádí jiná místa, která spolu měli ve Vietnamu navštívit, a že žalobcem uvedený pobyt v hotelu Muong Thanh ve městě Da Nang v době od 9. 11. do 15. 11. 2018 byl předmětem šetření ze strany Velvyslanectví České republiky v Hanoji, kdy hotel nenalezl žádný záznam o pobytu manželů. Dále žalovaný upozornil na jazykovou bariéru, kdy žalobce uvedl, že manželé spolu mluví vietnamsky, zatímco manželka zmiňovala angličtinu a češtinu, přičemž však nebyla schopna při výslechu přeložit jednoduché věty do angličtiny. Žalovaný dále poukázal na mimomanželský vztah manželky žalobce s českým občanem T. B., který manželka žalobce přiznala až poté, co jí byla předložena její facebooková komunikace s uvedeným mužem, přičemž tvrdila, že vztah trval od ledna 2019 do srpna 2019. Žalovaný poukázal ještě na další rozpory ve výpovědích žalobce a jeho manželky, avšak není třeba, aby soud předmětné odůvodnění napadeného rozhodnutí v rozsudku celé reprodukoval. Ze strany soudu lze konstatovat, že

soud prostudoval výpovědi žalobce a jeho manželky, které byly provedeny souběžně na Velvyslanectví České republiky v Hanoji a u Policie ČR, KRP Ústeckého kraje, Odbor cizinecké policie, oddělení pobytových agend v Ústí nad Labem, přičemž shledal, že žalovaný objektivně posoudil shody a rozpory ve výpovědích manželů, přičemž vycházel nejen z těchto výpovědí, nýbrž i ze shromážděných listinných důkazů. Žalovaný neměl žádné pochybnosti o tom, že se jedná o účelové manželství, proto se nemohla uplatnit žalobcem zmiňovaná zásada v pochybnostech rozhodnout ve prospěch manželství.

24. Jak už soud uváděl výše, žalobce neuvedl žádné konkrétní námitky proti zjištěním správních orgánů. Soud by očekával, že v návaznosti na zamítnutí žádosti žalobce Velvyslanectvím České republiky v Hanoji se žalobce v žádosti o nové posouzení důvodů neudělení víza pokusí vysvětlit zásadní rozpory ve výpovědích obou manželů. K tomu však nedošlo, když námitky proti rozhodnutí Velvyslanectví České republiky v Hanoji byly de facto totožné se žalobními námitkami, přičemž ani v samotné žalobě se nepokusil žalobce uvedené rozpory a nesrovnalosti vysvětlit. Soud tak de facto nemá na co reagovat, když konkrétní žalobní námitky ohledně opravdovosti manželství absentují, přičemž není úkolem soudu, aby pomáhal žalobci v soudním sporu vyhledávat skutečnosti ve správním spise a napadeném rozhodnutí, které by svědčily ve prospěch opravdovosti manželství žalobce. Soud podotýká, že nezpochybňuje, že se žalobce se svou manželkou v řadě otázek shodl, což je pochopitelné, protože spolu udržovali určitý kontakt přes internet, nicméně rozpory ve výpovědích manželů v řadě dalších otázek byly zásadní.
25. Soud tak jen dodává, že se ztotožňuje s posouzením žalovaného v napadeném rozhodnutí, že s ohledem na zjištěné skutečnosti, a to zejména okolnosti seznámení žalobce a jeho manželky, první fyzické setkání až u příležitosti svatby, jazykovou bariéru, zásadní rozpory ve výpovědích, existenci paralelního mimomanželského vztahu manželky žalobce, nezáměr žalobce a jeho manželky žít v návaznosti na uzavření manželství ve společné domácnosti, je zřejmé, že manželé nemají zájem vést společný rodinný život, přičemž uzavření manželství bylo pouze nástrojem k získání práva volného pohybu a pobytu žalobce v zemích Evropské unie. Jedná se tedy o obcházení zákona o pobytu cizinců tím, že žalobce účelově uzavřel manželství s cílem získat vízum k pobytu na území. V podrobnostech soud odkazuje na argumentaci žalovaného v napadeném rozhodnutí.
26. Pokud jde o námitky žalobce, že žalobou napadené rozhodnutí je nezákonné i proto, že nebylo rozhodnuto ve lhůtě 14 dnů ode dne podání žádosti a žalobci nebylo umožněno seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí, pak tyto námitky jsou doslovným opakováním námitek uplatněných již v žádosti o nové posouzení důvodů neudělení víza. Námitky tedy zjevně nesměřují proti žalobou napadenému rozhodnutí, nýbrž proti rozhodnutí Velvyslanectví České republiky v Hanoji. Soud zjistil, že uvedenými námitkami se žalovaný v napadeném rozhodnutí nezabýval, nicméně se nejedná o vadu způsobující nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, když navíc nepřezkoumatelnost z uvedeného důvodu nebyla v žalobě namítána. Soud stručně dodává, že lhůta 14 dnů pro rozhodnutí zastupitelského úřadu dle § 169t odst. 1 zákona o pobytu cizinců je lhůtou procesní a pořádkovou. Zákon nespojuje s jejím nedodržením žádné přímé následky. Přestože je zmeškání pořádkové lhůty dle § 169t zákona o pobytu cizinců vadou řízení, nejde o podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, tj. o vadu, která by mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2021, č. j. 10 Azs 414/2020-41). Navíc v tomto případě byla

žalobci zaslána mailem dvě vyrozumění o prodloužení lhůty k vyřízení žádosti v souladu s § 169t odst. 1 zákona o pobytu cizinců, a to na 30 a posléze na 60 dnů od podání žádosti. Soud shledal, že žádost byla podána na Velvyslanectví České republiky v Hanoji dne 22. 11. 2019 a o žádosti bylo rozhodnuto dne 7. 1. 2020, tedy ve stanovené lhůtě 60 dnů. Pro úplnost soud uvádí, že pro žalovaného platila lhůta 30 dnů, zakotvená v § 180e odst. 9 zákona o pobytu cizinců, určená pro rozhodnutí žalovaného o novém posouzení důvodů neudělení krátkodobého víza, přičemž nedodržení této lhůty nebylo v žalobě namítáno. I v případě této lhůty platí, že jde o lhůtu procesní a pořádkovou, jejíž nedodržení nemá za následek nezákonnost rozhodnutí. Soud proto nepovažuje uvedenou žalobní námitku za důvodnou.

27. Nedůvodná je i námitka žalobce, že mu nebylo umožněno seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí, neboť jak již bylo uvedeno výše, při vyřizování žádosti o krátkodobé vízum (§ 20 zákona o pobytu cizinců), respektive při novém posouzení důvodů neudělení víza (§ 180e odst. 6 téhož zákona), nelze použít ustanovení části druhé a třetí správního řádu (§ 168 odst. 1 zákona o pobytu cizinců), tedy ani § 36 odst. 3 správního řádu. Žalobce nadto měl možnost požádat o kopii vízového spisu. Tohoto práva však nevyužil, a proto se nyní nemůže dovolávat toho, že mu nebylo umožněno seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí. Ostatně již v rozhodnutí Velvyslanectví České republiky v Hanoji byly zmíněny všechny podklady pro vydání rozhodnutí, přičemž bylo i uvedeno, jaké skutečnosti z jednotlivých podkladů byly zjištěny. Žalobce tak měl příležitost reagovat na uvedené podklady (zjištění) ve své žádosti o nové posouzení důvodů neudělení víza, což neučinil.
28. K žalobní námitce, že ze směrnice 2004/38/ES plyne povinnost členských států poskytnout rodinným příslušníkům občanů EU všechny prostředky, aby jim usnadnily získání nezbytných víz, soud uvádí, že směrnice v článku 5 odstavec 2 skutečně klade důraz na to, aby byl praktikován vstřícný přístup vůči rodinným příslušníkům občanů EU, což však nelze vykládat tak, že by taková vstřícnost měla být uplatňována i v případě zjištěného obcházení zákona o pobytu cizinců. Ostatně směrnice 2004/38/ES v článku 35 stanoví, že *„členské státy mohou přijmout potřebná opatření k odeprání, pozastavení nebo odnětí jakéhokoli práva přiznaného touto směrnicí v případě zneužití práv nebo podvodu, například účelových sňatků.“* Je tudíž zřejmé, že samotná směrnice počítá s tím, že v případě účelových sňatků nemusí být vízum žadateli uděleno.
29. K žalobní námitce, že správní orgány se nezabývaly přiměřeností svých rozhodnutí ve vztahu k zásahu do soukromého a rodinného života žalobce a jeho manželky, soud uvádí, že existence rodinného života mezi manželi je pojmově spjata s existencí řádného a skutečně existujícího, nikoliv pouze formálně uzavřeného (účelového) manželského svazku. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 27. 3. 2014, č. j. 10 Azs 9/2014-32 konstatoval, že *„neshledal důvodnou ani námitku porušení čl. 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a čl. 8 Úmluvy, neboť ve správním řízení nebylo prokázáno, že by stěžovatel se svou manželkou svůj soukromý a rodinný život doopravdy uskutečňoval. Již sama existence účelového manželství totiž realizaci tohoto práva mezi manželi pojmově vylučuje.“* Soud v poměrech posuzované věci konstatuje, že ve správním řízení bylo prokázáno, že manželství mezi žalobcem a jeho manželkou bylo uzavřeno účelově, přičemž soukromý a rodinný život ve vztahu mezi manželi prakticky nebyl uskutečňován. Tudíž nemohla vzniknout žalobci ani jeho manželce újma na soukromém a rodinném životě.

Velvyslanectví České republiky v Hanoji a žalovaný se za popsané situace při zjištěném účelovém manželství nemuseli explicitně zabývat přiměřeností svého rozhodnutí ve vztahu k soukromému a rodinnému životu žalobce a jeho manželky, jelikož přiměřenost rozhodnutí o neudělení víza byla s ohledem na zjištěné skutečnosti zjevná.

30. Žalobu vyhodnotil soud v mezích uplatněných žalobních bodů jako zcela nedůvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
31. Současně soud v souladu s § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce neměl ve věci úspěch a žalovanému náklady řízení nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly, ani jejich náhradu nepožadoval.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Ústí nad Labem 16. srpna 2022

Ing. Mgr. Martin Jakub Brus, v. r.
předseda senátu